

Paavalin I kirje Timoteukselle

Joulukuussa 2017
Heikki Pekkarinen

Index

Johdanto	2
LUKU 1	3
LUKU 2	6
LUKU 3	12
LUKU 4	13
LUKU 5	14
LUKU 6	17

Nämä muistiinpanot on tehty käyttäen Kirkkoraamattua vuodelta 1933/1938.

Merkintä N601/S652 tarkoittaa Novum sananumeroa 601 / Strong's numeroa 652.

Novum on viisi osainen kirjasarja Uusi testamentti selityksin, julkaisijana Raamatun Tietokirja vuodelta 1980.

Kreikan tai hebrean kieliset sanat on kirjoitettu lihavoituna ja kursiivilla, esim. ***apostolos***.

Jakeisiin tehdyt lisäykset ja selvennykset, jotka eivät ole alkuperäisessä tekstissä, on merkitty hakasulkeilla [] tai kaarisulkeilla (). Käytetyimpiä lyhenteitä:

- UT tai Ut – Uusi Testamentti
- VT tai Vt – Vanha Testamentti
- Ap.t. – Apostolien Teot
- Ilm. k. - Ilmestyskirja

Paavalin I kirje Timoteukselle

Johdanto

Ap.t. 14. luvussa kerrotaan, että Paavali oleskeli kauan aikaa Ikonionissa ja saarnasi Jumalan sanaa. Ajan kuluessa kaupungin väestö jakaantui. Toiset olivat juutalaisten puolella ja toiset taas apostolien (*Paavalin ja Barnabaan*) puolella. Lopulta he siirtyivät Lystraan ja Derbeen:

Ap.t. 14:5 – 7

Mutta kun pakanat ja juutalaiset ynnä heidän hallitusmiehensä mielivät ryhtyä pahoinpitelemään ja kivittämään heitä,

6. ja he sen huomasivat, pakenivat he Lykaonian kaupunkeihin, Lystraan ja Derbeen, ja niiden ympäristöön.

7. Ja siellä he julistivat evankeliumia.

Silloin Timoteus tuli uskoon. Tullessaan toisen kerran Lystraan Paavali tutustui paremmin Timoteukseen ja halusi ottaa hänet mukaansa:

Ap.t. 16:1 – 3

Niin hän saapui myös Derbeen ja Lystraan. Ja katso, siellä oli eräs opetuslapsi, nimeltä Timoteus, joka oli uskovaisen juutalaisvaimon poika, mutta isä oli kreikkalainen.

2. Hänestä veljet, jotka olivat Lystrassa ja Ikonionissa, todistivat hyvää.

3. Paavali tahtoi häntä mukaansa matkalle ja otti hänet ja ympärileikkasi hänet juutalaisten tähden, joita oli niillä paikkakunnilla; sillä kaikki tiesivät, että hänen isänsä oli kreikkalainen.

Näin Timoteuksesta tuli Paavalin tunnetuin apulainen. Paavali kirjoitti ensimmäisen kirjeensä Timoteukselle ilmeisesti vapauduttuaan ensimmäisestä vankeudestaan vuonna 67. Missä Paavali oli juuri silloin ei tiedetä. Timoteus oli silloin kuitenkin Efesosssa (1:3).

Luvussa 1 Paavali kehottaa Timoteusta käskemään eräitä lopettamaan toisella tai eri tavalla opettamisen ja osoittaa kuinka lakia on käytettävä. Tuon käskyn päämäärä on rakkaus. Hän kiittää Herraa Jeesusta Kristusta siitä, että tämä katsoi Paavalin uskolliseksi ja asetti palvelukseensa, vaikka Paavali oli ollut pilkkaaja, vainooja ja väkivallantekijä. Sitten hän kehottaa uudelleen Timoteusta toimittamaan tämän käskyn ja taistelemaan jalon uskontaistelun.

Luvussa 2 Paavali kehottaa rukoilemaan kaikkien ihmisten ja esivallan puolesta, että uskovat voisivat elää rauhassa. Hän kertoo, että Jumala tahtoo kaikkien ihmisten pelastuvan ja tulevan tuntemaan totuuden. Sitten hän kertoo millainen järjestys uskovien ja varsinkin seurakunnan kaitsijoiden ja palvelijoiden avioliitoissa pitää olla nimittäin, että mies on perheen pää.

Luvussa 3 Paavali kuvailee millaisia seurakunnan kaitsijoiden ja palvelijoiden sekä näiden vaimojen tulee olla ja kertoo kuinka suuri jumalisuuden salaisuus, Kristus on.

Luvussa 4 kerrotaan tulevaisuudessa joidenkin luopuvan uskosta. Paavali kehottaa Timoteusta pysymään saamansa opetuksen mukaisessa sanassa, harjoittamaan itseään jumalisuuteen ja karttamaan taruja. Hän kehottaa Timoteusta pitämään huolta lukemisesta, kehottamisesta ja opetuksesta sekä olemaan laiminlyömättä saamaansa armolahjaa.

Luvussa 5 Paavali neuvoa, miten uskovia on nuhdeltava ja miten uskovien ja seurakunnan pitää huolehtia naisleskistä sekä kuinka pitää kunnioittaa seurakunnan vanhimpia ja varsinkin niitä, jotka tekevät työtä sanassa ja opetuksessa. Hän antaa ohjeita oikeudenmukaisen järjestyksen ylläpitämiseksi seurakunnassa ja varottaa Timoteusta asettamasta ketään nopeasti virkaan seurakunnassa.

Luvussa 6 Paavali kehottaa uskovia palvelijoita palvelemaan isäntiään hyvin ja nuhtelee vielä kerran eräitä opettamasta toisella tai eri tavalla. Paavali varoittaa rikastumisen halusta ja rahan himosta. Kehottaa Timoteusta kilvoittelemaan hyvä uskon kilvoitus ja muistuttaa tätä vielä kerran käskystä. Paavali pyytää Timoteusta kehottamaan rikkaita olemaan panematta toivoansa rikkauksiin ja olemaan anteliaita sekä tekemään hyvää. Lopuksi Paavali kehottaa Timoteusta varjelemaan saamansa arvokkaan opin ja tiedon sekä kääntymään pois valhetiedosta.

LUKU 1

Jae 1

Paavali, Kristuksen Jeesuksen **apostoli**, Jumalan, meidän vapahtajamme, ja Kristuksen Jeesuksen, meidän toivomme, **asettama**,

Apostoli – *apostolos* N601/S652 – *apo* ja *stellō*; *apo* – päätteet -lta, -ltä, -sta, -stä, pois, takaisin, täydellisesti; *stellō* – laittaa valmiiksi, varustaa, lähettää (**Novum**). Apostoli tuo omalle sukupolvelleen uutta valoa. Se ei välttämättä ole absoluuttisesti uutta valoa, mutta se on uutta sille sukupolvelle, jolle apostoli sen tuo. Apostoli on varustettu lähettäjänsä arvovallalla. (Ks. Luukas 6:13 sekä Matt. 10:1 & 2 ja 5 – 9!)

asettama – *kat' epitagēn* – Sanatarkasti määräyksen tai komennon mukaan kuin armeijassa. *epitagē* N1822/S2003. Paavali ei itse keksinyt ryhtyä apostoliksi.

2. Timoteukselle, oikealle (*aidolle*) **pojallensa** uskossa. Armo, laupeus ja rauha Isältä Jumalalta ja Kristukselta Jeesukselta, meidän Herraltamme!

pojallensa – *teknōn* N4408/S5043 – Tämä on substantiivi verbistä ”synnyttää” *tiktō* N4450/S5088 – lapsi.

3. Niinkuin minä Makedoniaan lähtiessäni kehoitin sinua jäämään Efesoon, (*niin jää sinne*) **käskeäksesi** eräitä kavahtamaan (*ei ole tekstissä*), etteivät **vieraita oppeja opettaisi**

(*niin jää sinne*) – Nämä sanat on syytä lisätä tähän jakeen alussa olevan adverbien ”niinkuin” vuoksi. Niinkuin on *kathōs* N2247/S2531 ja se tarkoittaa *niin kuin, sellainen kuin, sen mukaan kuin, kuinka, koska* (**Novum**).

käskeäksesi – parangellō N3331/S3853 – Tämä verbi on käännetty useimmiten verbillä käskeä. Sitten se on käännetty myös verbeillä säätää, kieltää, julistaa teroittaa ja kehoittaa. Kaksi kertaa asiayhteydessä on ollut saastaisen hengen käskeminen. Tämä verbi siis velvoittaa kuulijaa tottelemaan.

vieraita oppeja opettaisi – heterodidaskaleō N1895/S2085 – Tämä tarkoittaa opettaa toisin tai eri tavalla. Sitä on käytetty UT:ssa kaksi kertaa, tässä ja I Tim. 6:3 jakeessa:

I Tim. 6:3

Jos joku **muuta oppia opettaa** eikä pitäydy meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen terveisiin sanoihin eikä siihen oppiin, joka on jumalisuuden mukainen,

4. eivätkä puuttuisi **taruihin** ja loppumattomiin sukuluetteloihin, jotka pikemmin edistävät **turhaa mietiskelyä** kuin Jumalan armotaloutta (**oikonomia** N3106/S3622 – *taloudenhoitoa*), joka perustuu (*ei tekstissä*) uskoon (*uskossa*), **niin kehoitan nytkin**.

taruihin – mythos N2967/S3454 – Tätä on käytetty myös jakeessa 4:7, sekä seuraavissa paikoissa: II Tim. 4:4, Tiitus 1:14 ja II Pietari 1:16.

turhaa mietiskelyä – dzētēsis N2008/S2214 – Tämä tarkoittaa riitakysymystä. Sitä on käytetty myös 6:4 jakeessa.

niin kehoitan nytkin – Näillä sanoilla ei ole vastinetta tekstissä. Ne on lisätty käännökseen jakeen 3 alussa olevan adverbin ”niinkuin” – **kathōs** – vuoksi.

Minä kääntäisin tämän jakeen (4) näin:

eivätkä puuttuisi taruihin ja loppumattomiin sukuluetteloihin, jotka pikemmin tuottavat riitakysymyksiä kuin Jumalan taloudenhoitoa uskossa.

5. Mutta **käskyn** päämäärä on rakkaus, joka tulee puhtaasta sydäimestä ja hyvästä omastatunnosta ja **vilpittömästä** uskosta.

käskyn – parangelia N3330/S3852 – Tämä on substantiivi verbistä **parangellō** jakeessa 3 ja samasta asiasta on kyse tässäkin.

vilpittömästä – anypokritos N461/S505 – Tämä on adjektiivi, joka tulee kielteisestä etuliitteestä **a** ja verbistä **hypokrinomai** N4610/S5271 *teeskennellä*. Se tarkoittaa siis ”teeskentelemätön”. Tämä on myös II Tim. 1:5 jakeessa.

6. Muutamat ovat hairahtuneet (*eksyneet*) niistä pois ja poikenneet (*kääntyneet*) turhiin jaarituksiin (*turhan puhumiseen*),

7. tahtoen olla lainopettajia, vaikka eivät ymmärrä, mitä puhuvat ja minkä varmaksi väittävät.

8. Mutta me tiedämme, että laki on hyvä, kun sitä lain mukaisesti käytetään

9. ja tiedetään, että lakia ei ole pantu vanhurskaalle, vaan laittomille ja niskoitteleville (*tottelemattomille*), jumalattomille ja syntisille, epähurskaille ja epäpyhille, isänsä tappajille ja äitinsä tappajille, murhamiehille (*miehentappajille*),

10. haureellisille, miehimyksille (*arsenokoitēs* N671/S733 – miehen kanssa makaava mies), ihmiskauppiaille, valhetteliijoille, valapattoisille (*väärän valan vanhojille*) ja kaikelle muulle, mikä on tervettä oppia (*didaskalia* – opetusta) vastaan -

11. autuaan (*siunatun*) Jumalan kirkkauden evankeliumin mukaisesti, joka on minulle uskottu.

12. Minä kiitän häntä, joka minulle on voimaa antanut (*endynamoō* N1569/S1743), Kristusta Jeesusta, meidän Herraamme, siitä, että hän katsoi minut uskolliseksi ja asetti palvelukseensa

13. minut, entisen pilkkaajan ja vainoojan ja väkivallantekijän. Mutta minä sain laupeuden (*minut armahdettiin*), koska olin tehnyt sitä tietämättömänä, epäuskossa;

14. ja meidän Herramme armo oli ylen runsas, **vaikuttaen** uskoa ja rakkautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa.

vaikuttaen – Tällä ei ole vastinetta tekstissä. Tämän jakeen (14) voisi kääntää, vaikka näin:

ja meidän Herramme armo oli ylen runsas uskossa ja rakkaudessa Kristuksessa Jeesuksessa.

15. **Varma** on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan, joista minä olen suurin (*prōtos* N3869/S4413 – ensimmäinen tai suurin).

Varma – *pistos* N3570/S4103 – Tässä lieenee luontevinta ymmärtää tämä merkityksessä ”luotettava”.

16. Mutta sentähden minä sain laupeuden (*minut armahdettiin*), että Jeesus Kristus minussa ennen [*(prōtos* N3869/S4413 – ensimmäinen tai suurin) ensimmäisenä tai suurimpana (syntisenä)] muita (ei tekstissä) osoittaisi kaiken pitkämielisyytensä (*makrothymia* N2758/S3115 äkkipikaisuuden, itsekkyyden ja kostonhimon vastakohta), esikuvaksi niille, jotka tulevat uskomaan häneen, itsellensä iankaikkiseksi elämäksi.

17. Mutta iankaikkiselle kuninkaalle, katoamattomalle, näkymättömälle, ainoalle Jumalalle, kunnia ja kirkkaus aina ja iankaikkisesti! Amen.

18. Tämän **käskyn** minä annan sinun toimitettavaksesi, poikani (*teknōn* N4408/S5043 – lapsi) Timoteus, aikaisempien, sinusta lausuttujen ennustusten (*profetioiden*) mukaisesti, että niiden nojalla taistelisit jalon taistelun,

käskyn – *parangelia* N3330/S3852 – Edelleen tässä puhutaan samasta käskemisestä, joka esiteltiin jakeessa 3.

19. säilyttäen uskon ja hyvän omantunnon, jonka eräät ovat hyljänneet ja uskossaan haaksirikkoon joutuneet.

20. Niitä ovat Hymeneus ja Aleksander, jotka minä olen antanut saatanan haltuun, kuritettaviksi, etteivät enää pilkkaisi. (Ks. I Kor. 5:1 - 5!)

LUKU 2

Jae1

Minä kehoitan siis ennen kaikkea **anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään** kaikkien **ihmisten** puolesta,

anomaan – *deēsis* N1028/S1162 – Pyyntö tiettyyn tarkoitukseen.

rukoilemaan – *proseukhē* N3793/S4335 – Tämä on kreikan kielen yleisin rukousta ilmaiseva sana. Tämä tarkoittaa nimenomaan rukousta Jumalalle.

pitämään esirukouksia – *enteuksis* N1609/S1783 – Kokoontuminen yhteen; esirukous.

kiittämään – *eykharistia* N1976/S2169 – Kiitosrukous. Nämä kaikki ovat kreikankielellä substantiiveja ja lauseen verbi on *poieō* N3627/S4160 – Tehdä, valmistaa ja tässä toimittaa (*Novum*).

ihmisten – *anthrōpos* N406/S444 – Kun tätä on käytetty monikossa kuten tässä, tarkoittaa se ihmisiä yleensä; sekä miehiä, että naisia (*Thayer*).

2. kuningasten ja kaiken esivallan puolesta, että saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa **jumalisuudessa** ja **kunniallisuudessa**.

jumalisuudessa – *eysebeia* N1959/S2150 – Tätä on käytetty 15 kertaa UT:ssa, joista 8 kertaa tässä kirjeessä ja kerran II Tim., kerran Tiituksen kirjeessä, 4 kertaa Pietarin II kirjeessä ja kerran Ap. teoissa. Tämä tarkoittaa kunnioitusta Jumalaa kohtaan ja Jumalan tahdon mukaista elämäntapaa. Tätä on käytetty enimmäkseen seurakunnan palvelijoista ja työn tekijöistä. Heidän tulee olla esimerkkeinä uskoville uskomisessa ja pyhän hengen voiman käytössä. (Ks. Ap.t. 3:8 – 16!)

kunniallisuudessa – *semnotēs* N3993/S4587 – Tätä on käytetty vielä toisen kerran tässä kirjeessä, 3:4 jakeessa sekä kerran Tiituksen kirjeessä 2:7 jakeessa. Tämä viittaa jossakin henkilössä oleviin yleviin ominaisuuksiin, jotka ansaitsevat kunnioitusta. Esim. puhtaus, rehellisyys ja vilpittömyys.

3. Sillä se on hyvää ja otollista (*mieluista*) Jumalalle, meidän vapahtajallemme,
4. joka **tahtoo**, että kaikki ihmiset (*anthrōpos*) **pelastuisivat** ja tulisivat **tuntemaan totuuden**.

tahtoo – *thelō* N2084/S2309 – Haluaa kiihkeästi.

pelastuisivat – *sōdzō* N4356/S4982 – Pelastua, tulla kokonaiseksi, ehyeksi tai terveeksi.

tuntemaan – *epignōsis* N1744/S1922 – Oikea ja tarkka tieto.

totuuden – *alētheia* N195/S225 – Tämä on kreikan kielen tärkein totuutta tarkoittava sana (*Novum*).

5. Sillä yksi on Jumala, yksi myös **välimies** Jumalan ja **ihmisten** välillä, **ihminen** Kristus Jeesus,

välimies – mesitēs N2839/S3316 – Tämä merkitsee välimiestä, joka toimii kahden osapuolen yhdyssiteenä. Klassisessa kreikassa sanaa käytettiin erotuomarista ja takaajasta (**Novum**). Tätä on käytetty UT:ssa yhteensä 6 kertaa ja tässä ovat ne muut 5 paikkaa:

Gal. 3:19 & 20

Mitä varten sitten on laki? Se on rikkomusten tähden jäljestäpäin lisätty olemaan siihen asti, kunnes oli tuleva se siemen, jolle lupaus oli annettu; ja se säädettiin enkelien kautta, **välimiehen** kädellä.

20. **Välimies** taas ei ole yhtä varten; mutta Jumala on yksi.

Hebr. 8:6

Mutta tämä taas on saanut niin paljoa jalomman viran, kuin hän on myös paremman liiton **välimies**, liiton, joka on paremmille lupauksille perustettu.

Hebr. 9:13 – 16

Sillä jos kauristen ja härkäin veri ja hiehon tuhka, saastaisten päälle vihmottuna, pyhittää lihanpuhtauteen,

14. kuinka paljoa enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhrasi itsensä viattomana Jumalalle, puhdistava meidän omantuntomme kuolleista teoista palvelemaan elävää Jumalaa!

15. Ja sentähden hän on uuden liiton **välimies**, että, koska hänen kuolemansa on tapahtunut lunastukseksi ensimmäisen liiton aikuisista rikkomuksista, ne, jotka ovat kutsutut, saivat luvattun iankaikkisen perinnön.

16. Sillä missä on testamentti, siinä on sen tekijän kuolema toteennäytettävä;

Hebr. 12:18, 22 & 24

Sillä te ette ole käyneet sen vuoren tykö, jota voidaan käsin koskea ja joka tullessa palaa, ...

22. vaan te olette käyneet Siionin vuoren tykö ja elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin tykö, ...

24. ja uuden liiton **välimiehen**, Jeesuksen, tykö, ja vihmontaveren tykö, joka puhuu parempaa kuin Aabelin veri.

ihmisten ja ihminen – anthrōpos N406/S444

6. joka antoi itsensä **lunnaiksi** kaikkien edestä, josta todistus oli annettava (*ei tekstissä*) aikansa,

lunnaiksi – antilytron N447/S487 – anti ja lytron – Lunnaat jonkun puolesta. Jakeen loppupään sivulause kuuluu sanatarkasti näin: *todistukseksi aikansa*.

7. ja sitä varten minä olen saarnaajaksi ja apostoliksi asetettu - minä puhun totta (**alētheia** N195/S225), en valhettele - pakanain opettajaksi uskossa ja totuudessa (**alētheia**).

8. Minä tahdon (**boylomai** N905/S1014) siis, että **miehet** rukoilevat, joka paikassa **kohottaen pyhät kädet** ilman vihaa ja epäilyä;

miehet – anēr N397/S435 – Mies tai aviomies (*Novum*). Luvun alkupuolella on yleisesti kehoitettu kaikkia uskovia rukoilemaan kaikkien ihmisten puolesta, että uskovat saisivat elää rauhassa ja kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa. Tässä jakeessa sana **anthropos**, joka tarkoittaa ihmistä, miestä tai naista, vaihtuu sanaan **anēr**. Tässä puhutaan siis nyt uskovien miesten ja naisten erilaisuudesta ja eri tehtävistä nimenomaan avioliitossa. Erityisesti aviomiesten, jotka ovat perheen pää, on syytä rukoilla.

kohottaen pyhät kädet – Tämä on kielikuva *metonymia*, joka tarkoittaa yhden edustavan toista. Esim. **Fil. 2:10**:

Fil. 2:9 & 10

Sentähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman,
10. niin että kaikkien **polvien pitää** Jeesuksen nimeen **notkistuman**, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat,

Tässä polvien notkistuminen edustaa kunnioitusta. Ihmisten lisäksi niitä, joiden pitää notkistaa polvensa ovat enkelit, pahat henget, tulivuoret, myrskyt, sairaudet ja vaivat jne.

Psalmi 68:32

Mahtavat saapuvat Egyptistä, Etiopia kiiruhtaa **ojentamaan käsiänsä** Jumalan puoleen.

Psalmi 28:2

Kuule minun rukousteni ääni, kun minä sinua avuksi huudan, kun minä **käteni nostan** sinun kaikkeinpyhintäsi kohti.

Käsien kohottaminen tarkoittaa siis rukoilemista. Se on sanottu kahteen kertaan, kerran suorasanaisesti ja toisen kerran kuvaannollisesti. Näin ollen tämä korostaa rukoilemisen merkitystä hyvin voimakkaasti. Nimenomaan aviomiesten ja perheen päiden on syytä rukoilla lakkaamatta.

Luvun loppupää on ymmärrettävä tuohon aikaan vallinneen kulttuurin valossa. Luetaan Ap.t. 19:1 – 40!

Tässä on osa Artemista koskevasta artikkelista Isossa Raamatun Tietosanakirjassa (1988):

Artemis

kreik. ártemis.

Ap. t. 19:ssä mainittu Artemis on efesolaisten Artemis, elämää ylläpitävän luonnonvoiman... ja hedelmällisyyden **jumalatar**, jumalien, ihmisten, eläinten ja kasvien suuri kasvatusta. Hänestä tehtyjen jumalankuvien yläruumis on lukemattomien rintojen peitossa ja alaosassa on erilaisia eläinkuvia... Palvontamenoja suorittavat papit olivat eunukkeja. Tämä paljastaa Artemiin aasialaisen alkuperän, sillä sellainen oli kreikkalaisille vierasta. Oli myös papittaria.

Joka **kevät** pidettiin Artemiin palvonnan keskuksessa Efesosssa suuret juhlat. Silloin virtasi kaupunkiin palvojia ei ainoastaan kaikkialta Kreikasta, vaan myös kaukaisista maista, vrt. **Ap. t. 19:27**. He toivat arvokkaita uhreja ja antoivat papeille runsaita lahjoja. Hopeaseppien ja kansanjoukon **huuto** "Suuri on efesolaisten Artemis" viitanee jumalattaren viralliseen nimeen "Suuri Artemis" ja lienee ollut jumalattaren palvonnassa käytetty rukouskaava.

Efesolaisten Artemiin **temppeli** oli hiukan kaupungin ulkopuolella lähellä hänelle pyhitettyjä kalalammikoita (hedelmällisyyden vertauskuva). Temppelissä oli Artemiin kuva, jonka sanottiin pudonneen taivaasta (luultavasti meteoriitti). V. 356 eKr. temppelin poltti Herostratos, joka tällä tavalla tahtoi tehdä nimensä kuolemattomaksi. Kaikki Aasian kreikkalaiset yrittivät kilvan tehdä uudesta temppelistä mahdollisimman ihanan. Aleksanteri Suuren taloudellisen tuen ja Kreikan parhaiden taiteilijoiden kuvateosten avulla yritys onnistui niin hyvin, että temppeliä alettiin pitää yhtenä muinaisen maailman seitsemästä ihmeestä. Parhaasta marmorista rakennettu **temppeli** oli 104 m pitkä ja 50 m leveä, ja siinä oli setripuinen **katto**. Temppeliä ympäröi **kaksinkertainen**, upeiden joonialaisten pylväiden muodostama kehys... Muinaistieteelliset löydöt osoittavat sen olleen neljä kertaa niin suuri kuin Ateenan Parthenon...

Ennen kuin Jumalan sanaa saarnattiin Efesosssa, he palvelivat Artemista, hedelmällisyyden jumalatarta, josta roomalaiset käyttivät nimeä Diana. Tämä oli pudonnut taivaasta ja koko ihmiskunta on hänen jälkeläisiensä. Näin nainen oli ensin ja mies sai alkunsa naisesta. Tämä on yksi niistä taruista, joihin viitataan 1:4 jakeessa. Naisia arvostettiin ja ihannoitiin monin tavoin. Siksi naiset näkivät paljon vaivaa itsensä koristelemisessa kaikin mahdollisin keinoin kullalla ja helmillä ja kallisarvoisilla vaatteilla. Heidän käsityksensä avioliitosta oli jollakin tavoin vääristynyt. Timoteuksen oli oikaistava nämä taruihin perustuvat käsitykset, jotta uskovien avioliitot ja varsinkin seurakunnan kaitsijoiden ja palvelijoiden avioliitot toimisivat Jumalan alun perin suunnittelemana tavalla. Seuraavassa luvussa käsitellään juuri seurakunnan kaitsijoiden ja palvelijoiden ominaisuuksia ja toimintaa.

9. niin myös, että **naiset** ovat **säädylisessä** puvussa (*asussa*), **kaunistavat** itseään **kainosti** ja **siveästi**, ei palmikoiduilla hiuksilla, ei kullalla, ei helmillä eikä kallisarvoisilla vaatteilla,

naiset – *gynē* **N1008/S1135** – Nainen tai vaimo. Jakeessa 12 tämä on käännetty sanalla vaimo. Asiayhteys alkoi jo jakeessa 8, joten se on ymmärrettävä tässäkin jakeessa merkityksessä vaimo.

säädylisessä – *kosmios* **N2575/S2887** – Hyvin järjestetty, hyvän näköinen (*Thayer*).

kaunistavat – *kosmeō* **N2573/S2885** – Järjestää, panna kuntoon; kaunistaa (*Novum*).

kainosti – *aidōs* **N106/S127** – Tämä on substantiivi ja se tarkoittaa klassisessa kreikassa kainoutta (*arkuutta*) tai kunnioitusta korkeita voimia kuten kohtaloa tai lakia tai jumalia kohtaan (*Novum*). Tässä se lienee luontevimmin ymmärrettävissä röyhkeyden vastakohtana. Tätä on käytetty tässä ja Hebr. 12:28 jakeessa.

Hebr. 12:28

Sentähden, koska me saamme valtakunnan, joka ei järky, olkaamme kiitolliset ja siten palvelkaamme Jumalaa, hänelle mielihyväksi, pyhällä **arkuudella** ja pelolla;

siveästi – sōfrosynē N4368/S4997 – Tämä on substantiivi ja se tulee adjektiivista **sōfrōn N4746/S5424** (**sōs** terve ja **frēn** mieli). Se tarkoittaa siis tervettä mieltä tai ymmärrystä, järkevyyttä ja maltillisuutta. Kääntäisin tämän jakeen (9) alkupään näin:

niin myös, että vaimot ovat siistissä ja kauniissa asussa, kaunistavat itseään hillitysti pöyhkeilemättä ja terveellä ymmärryksellä...

10. vaan hyvillä teoilla, niinkuin sopii naisille (**gynē**), jotka **tunnustautuvat jumalaapelkääviksi**.

tunnustautuvat – epangellō N1686/S1861 – luvata, antaa lupaus, tunnustautua (**Novum**). Tässä se tarkoittaa, että **julistaa olevansa jumalaapelkäävä**.

jumalaapelkääviksi – theosebeia N2093/S2317 – jumalanpelko (**Novum**); kunnioitus Jumalaa kohtaan, jumalaisuus (**Thayer**).

11. Oppikoon **nainen** hiljaisuudessa, kaikin puolin alistuvaisena;

nainen – gynē N1008/S1135 – Nainen tai vaimo. Jakeessa 12 tämä on käännetty sanalla vaimo. Asiayhteys alkoi jo jakeessa 8, joten sen pitäisi olla tässäkin vaimo.

12. mutta minä en salli, että vaimo (**gynē**) **opettaa**, enkä että hän vallitsee miestänsä, vaan eläköön hän hiljaisuudessa.

opettaa – didaskō N1183/S1321 – opettaa keskustelemalla tai väittelemällä, pitää puhe tai esitelmä (**Thayer**). Tämä merkitys sopii jakeeseen 12 erinomaisesti. Vaimon ei pidä väitellä miehensä kanssa eikä vallita tätä.

Luvussa 3 kuvaillaan seurakunnan kaitsijoiden ja palvelijoiden ominaisuuksia ja tehtäviä. Tässä vaimo on tällaisen miehen vaimo. Ei ole tarkoitus, että hän opettaa miestänsä tai vallitsee tätä. Asiayhteys on hyvin samankaltainen I Kor. 14. luvun kanssa. (Ks. I Kor. 14:29 – 40 ja 11:1 – 5!)

13. Sillä Aadam luotiin ensin, sitten Eeva;

14. eikä Aadamia petetty, vaan nainen (**gynē**) petettiin ja **joutui** rikkomukseen.

joutui – ginomai N971/S1096 – syntyä... tulla (**Novum**). Tämä verbi on tässä seuraavassa muodossa **gegonen**, joka on aktiivin perfektin indikatiivin yksikön 3. persoona. **Gynē**, ”vaimo” on lauseen subjekti ja **gegonen**, ”joutui” lauseen predikaatti. Tämä tarkoittaa siis, että vaimo on tullut tai joutunut tai tuli tai joutui rikkomukseen.

15. Mutta **hän on pelastuva** lastensynnyttämisen kautta, **jos hän (he) pysyy** (pysyvät) uskossa ja rakkaudessa ja pyhityksessä ynnä siveydessä (**sōfrosynē N4368/S4997**).

hän – Tällä pronominilla ei ole vastinetta kreikankielisessä tekstissä. Jakeessa 14 **gynē** on Aadamin vaimo eli Eeva. Eeva on lauseen subjekti ja ensimmäinen predikaatti on verbi ”joutui” jakeessa 14 ja toinen predikaatti on verbi ”on pelastuva” jakeessa 15.

on pelastuva – sōdzō N4356/S4982 – Pelastua, tulla kokonaiseksi, ehyeksi tai terveeksi. Tämä on muodossa **sōthēsetai**, joka on passiivin futuurin indikatiivin yksikön 3. persoona. Se tarkoittaa, että Eeva pelastetaan tulevaisuudessa.

Jakeessa 15 puhutaan siis Eevan pelastumisesta. Tässä ei puhuta kenenkään muun naisen pelastumisesta. Roomalaiskirjeen 10:9 ja 10 jakeissa kerrotaan, miten ihmiset, sekä miehet että naiset pelastuvat iankaikkiseen elämään.

jos hän pysyy – menō N2829/S3306 – pysyä, jäädä, viipyä (Novum). Tämä on muodossa **meinōsin** ja se on aktiivin 1. aoristin konjunktivi monikon 3. persoonassa ja se tarkoittaa, jos he pysyivät, jos he olivat pysyneet tai jos he olisivat pysyneet. Tämä on monikossa ja se viittaa Aadamiin ja Eevaan jakeesta 13. Jos he pysyivät uskossa, rakkaudessa, pyhityksessä sekä terveessä mielessä ja hankkivat lapsia ja hoitivat ja kasvattivat nämä, pelastetaan hänet eli Eeva ja kaiketi myös Adam. Jumala oli antanut heille lupauksen Messiaan tulemisesta. Luetaan I Mooses 3:7 – 19! He uskoivat lupauksen, hankkivat ja kasvattivat lapsia, joiden jälkeläisistä tuli Jeesus Kristus meidän Vapahtajamme.

Mitä uskoviin naisiin tulee, Paavalilla oli evankeliumin työssä työtovereita, jotka olivat naisia:

Fil. 4:2 & 3

Euodiaa minä kehoitan ja **Syntykeä** minä kehoitan olemaan yksimielisiä Herrassa.

3. Myös sinua, sinä minun oikea Synsygukseni, minä pyydän: ole näille **vaimoille** avullinen, sillä **he ovat taistelleet minun kanssani evankeliumin hyväksi**, yhdessä sekä Klemensin että muiden **työtoverieni** kanssa, joiden nimet ovat elämän kirjassa.

Room. 16:1 – 5

Minä suljen teidän suosioonne **sisaremme Foiben**, joka on Kenkrean seurakunnan **palvelija (diakonos)**,

2. että otatte hänet vastaan Herrassa, niinkuin pyhien sopii, ja autatte häntä kaikessa, missä hän teitä tarvitsee; sillä hän on ollut monelle avuksi ja myöskin minulle.

3. Tervehdys **Priskalle** ja Akylaalle, **työkumppaneilleni** Kristuksessa Jeesuksessa,

4. jotka minun henkeni puolesta ovat panneet oman kaulansa alttiiksi ja joita en ainoastaan minä kiitä, vaan myös kaikki pakanain seurakunnat,

5. ja seurakunnalle, joka kokoontuu heidän kodissansa...

Ap.t. 18:24 – 28

Ja Efesoon saapui eräs juutalainen, nimeltä Apollos, syntyisin Aleksandriasta, puhetaitoinen mies ja väkevä raamatuissa (**grafē N997/S1124**).

25. Tälle oli opetettu Herran tie, ja hän puhui palavana hengessä ja opetti tarkoin Jeesuksesta, mutta tunsikin ainoastaan Johanneksen kasteen.

26. Hän rupesi rohkeasti puhumaan synagoogassa. Mutta kun **Priskilla** ja Akylas olivat häntä kuunnelleet, **ottivat he** hänet luokseen ja **selvittivät** hänelle tarkemmin Jumalan tien.

27. Ja kun hän tahtoi mennä Akaiaan, niin veljet kehoittivat häntä siihen ja kirjoittivat opetuslapsille, että nämä ottaisivat hänet vastaan. Ja sinne saavuttuaan hän armon kautta oli suureksi hyödyksi uskoon tulleille.

28. Sillä hän kumosi suurella voimalla julkisesti juutalaisten väitteet ja näytti kirjoituksista toteen, että Jeesus on Kristus.

Room. 16:6 & 7

Tervehdys **Marialle**, joka on nähnyt paljon vaivaa teidän tähtenne.

7. Tervehdys Andronikukselle ja **Juniaalle**, heimolaisilleni ja vankeustovereilleni, **joilla on suuri arvo apostolien** joukossa ja jotka jo ennen minua ovat olleet Kristuksessa.

Room. 16:12

12. Tervehdys **Tryfainalle** ja **Tryfosalle**, jotka **ovat nähneet vaivaa Herrassa**.

Tervehdys **Persikselle**, rakkaalle sisarelle, joka **on nähnyt paljon vaivaa Herrassa**.

LUKU 3

Jae 1

Varma (**pistos – luotettava**) on tämä sana: jos joku pyrkii **seurakunnan kaitsijan virkaan**, niin hän haluaa jaloön (**kalos N2281/S2570 – hyvä**) toimeen (työhön).

seurakunnan kaitsijan virkaan – episkopē N1804/S1984 – Tarkastus, valvominen, vierailu. Sanan **episkopos N1805/S1985** merkitys on tarkastaja tai kaitsija.

2. Niin tulee siis seurakunnan (ei tekstissä) kaitsijan (**episkopos**) olla nuhteeton, yhden vaimon mies, raitis (**nefaleos N3018/S3524 – kirkas-, terve- tai selvämielinen**), maltillinen (**sōfrōn N4369/S4998 – tervejärkinen**), säädyllinen (**kosmios N2575/S2887 – pitäen elämänsä hyvässä järjestyksessä**), vieraanvarainen, taitava opettamaan,
3. ei juomari, ei tappelija, vaan lempeä, ei riitaisa, ei rahanahne (**afilargyros N789/S866**),

Sanan ”tappelija” jälkeen suurin osa teksteistä lisää sanan **aiskhrokerdēs N122/S146**, joka tarkoittaa **häpeällisen voiton tavoittelija**. Tämä sana on myös jakeessa 8.

4. vaan sellainen, joka oman kotinsa hyvin hallitsee ja kaikella kunniallisuudella (**semnotēs N3993/S4587 – kaikkea kunnioitusta ansaitsevana**) pitää lapsensa kuuliaisina;
5. sillä jos joku ei osaa hallita omaa kotiansa (**taloansa**), kuinka hän voi pitää huolta Jumalan seurakunnasta?
6. Älköön hän olko äsken kääntynyt, ettei hän paisuisi (**ylpistyisi**) ja joutuisi perkeleen tuomion alaiseksi (**samaan tuomioon kuin perkele**).
7. Ja hänellä tulee myös olla hyvä todistus (**seurakunnan**) ulkopuolella olevilta, ettei hän joutuisi häväistyksen alaiseksi eikä perkeleen paulaan.
8. Niin myös **seurakuntapalvelijain (diakonos N1110/S1249 palvelija)** tulee olla arvokkaita (**semnos N3992/S4586**), ei kaksikielisiä (**kaksipuheisia**), ei paljon viinin nauttijoita, ei häpeällisen voiton pyytäjiä,

9. vaan sellaisia, jotka pitävät uskon salaisuuden puhtaassa omassatunnossa.
10. Mutta heitäkin koeteltakoon ensin, sitten palvelkoot, jos ovat nuhteettomat.
11. Samoin tulee (*palvelijoiden*) vaimojen olla arvokkaita (**semnos**), ei panettelihoita (**diabolos N1089/S1228** – *paholaisen panettelihoita*), vaan raittiita (**nefaleos** – *kirkas-, terve- tai selvämielinen*), uskollisia (**pistos N3570/S4103**) kaikessa.
12. Seurakuntapalvelija(t) (**diakonos**) olkoon (*olkoot*) yhden vaimon mies (*miehiä*), lapsensa ja kotinsa (*talonsa*) hyvin hallitseva (*hallitsevia*).
(*Koko jae on monikossa.*)
13. Sillä ne, jotka ovat hyvin palvelleet, saavuttavat itselleen kunnioitettavan (**kalos N2281/S2570** – *hyvä*) aseman ja suuren pelottomuuden (**parhēsia N3430/S3954** – *puheen rohkeus*) uskossa, Kristuksessa Jeesuksessa.
14. Vaikka (*ei tekstissä*) toivon (*Toivoen*) pian pääseväni sinun tykösi, kirjoitan sinulle tämän,

Tarkemmin kreikankielisen tekstin mukaan tämä ja kuuluu näin:

Kirjoitan sinulle tämän toivoen pian pääseväni sinun luoksesi

15. että, jos viivyn, tietäisit, miten tulee olla (*käyttäytyä*) Jumalan huoneessa, joka on elävän Jumalan seurakunta, totuuden (**alētheia N195/S225**) pylväs ja perustus.
16. Ja tunnustetusti suuri on jumalisuuden (**eusebeia N1959/S2150**) salaisuus: Hän (*Jeesus Kristus*), joka on ilmestynyt lihassa, vanhurskautunut Hengessä, näyttäytynyt enkeleille, saarnattu pakanain keskuudessa, uskottu maailmassa, otettu ylös kirkkauteen.

LUKU 4

Jae 1

- Mutta Henki sanoo selvästi, että tulevina aikoina moniaat (*jotkut*) luopuvat uskosta ja noudattavat villitseviä henkiä ja riivaajien oppeja (*pitäytyen harhauttaviin henkiin ja riivaajien oppeihin*)
2. valheenpuhujain ulkokultaisuuden vaikutuksesta, joiden omatunto on poltinraudalla merkitty (*eläimeen sen omistaja merkittiin poltinraudalla*)

Nämä valheenpuhujat vaikutteineen tulevat seurakunnan ulkopuolelta, mutta mikäli mahdollista hengellinen vastustaja pyrkii sijoittamaan heitä myös seurakunnan keskuuteen.

3. ja jotka kieltävät menemästä naimisiin ja nauttimasta ruokia, mitkä Jumala on luonut niiden nautittavaksi kiitoksella, jotka uskovat ja ovat tulleet totuuden (**alētheia N195/S225**) tuntemaan (**epiginōskō N1743/S1921** – *tuntea tai tietää tarkkaan*).
4. Sillä kaikki, minkä Jumala on luonut, on hyvää, eikä mikään ole hyljättävää (*poisheitettävää*), kun se kiitoksella vastaanotetaan;
5. sillä se pyhitetään Jumalan sanalla ja rukouksella.
6. Kun tätä veljille opetat, niin olet hyvä Kristuksen Jeesuksen palvelija (**diakonos**), joka ravitset itseäsi uskon ja sen hyvän opin (**didaskalia** – *opetuksen*) sanoilla, jota olet noudattanut.

7. Mutta epäpyhiä ämmäin (*vanhojen naisten*) taruja (**mythos N2967/S3454**) karta ja harjoita (**gymnadzō N1001/S1128**) itseäsi jumalisuuteen (**eysebeia N1959/S2150**).

8. Sillä ruumiillisesta harjoituksesta (**gymnasia N1002/S1129**) on hyötyä **vain vähään**; mutta jumalisuudesta (**eysebeia**) on hyötyä kaikkeen, koska sillä on elämän lupaus, sekä nykyisen että tulevaisen.

vain vähään – Tässä kannattaa panna merkille, että ruumiillisesta harjoituksesta on hyötyä vain tässä ajassa, mutta jumalisuuden harjoittamisesta on hyötyä myös iankaikkisesti.

9. Varma (**pistos – luotettava**) on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen.

10. Sillä siksi me vaivaa näemme ja kilvoittelemme, että olemme panneet toivomme elävään Jumalaan, joka on kaikkien ihmisten vapahtaja, varsinkin uskovien.

11. Tätä käske ja opeta.

12. Älköön kukaan nuoruuttasi katsoko ylen (*väheksykö*), vaan ole sinä uskovaisten esikuva puheessa, vaelluksessa, rakkaudessa, uskossa, puhtaudessa.

13. Lue, kehoita ja opeta **ahkerasti**, kunnes minä tulen.

ahkerasti – Tällä ei ole vastinetta tekstissä. Tämän jakeen (13) sanatarkka käännös on tällainen:

Huolehdi lukemisesta, kehotuksesta ja opetuksesta, kunnes minä tulen.

Sen lisäksi, että Timoteus itse luki, kehotti ja opetti, hänen oli huolehdittava, että muutkin kaitsijat tekisivät samoin.

14. Älä laiminlyö armolahjaa, joka sinussa on ja joka sinulle annettiin profetian kautta, vanhinten (*sekä Paavalin, II Tim. 1:6*) pannessa kätensä sinun päällesi.

15. Harrasta (*Meditoi, mieti*) näitä, elä näissä, että edistymisesi olisi kaikkien nähtävissä.

16. Valvo itseäsi ja opetustasi (*ei omistuspäätettä lopussa*), ole siinä (*niissä; jakeessa 13 mainituissa asioissa*) kestävä; sillä jos sen teet, olet pelastava (**sōdzō N4356/S4982**) sekä itsesi että ne, jotka sinua kuulevat. (*Katso Ef. 4:11 – 16!*)

LUKU 5

Jae 1

Älä nuhtele kovasti vanhaa miestä, vaan neuvo niinkuin isää, nuorempia niinkuin veljiä,

2. vanhoja naisia niinkuin äitejä, nuorempia niinkuin sisaria, kaikessa puhtaudessa.

3. Kunnioita leskiä (*naisleskiä*), jotka ovat oikeita leskiä.

4. Mutta jos jollakin leskellä on lapsia tai lapsenlapsia, oppikoot nämä ensin hurskaasti hoitamaan (**eysebeō N1960/S2151 – kunnioittamaan**) omaa perhekuntaansa (*taloa*) ja maksamaan, mitä ovat velkaa vanhemmilleen, sillä se on otollista (*mieluista*) Jumalan edessä (*Jumalalle*).

5. Oikea leski ja yksinäiseksi jäänyt panee toivonsa Jumalaan ja anoo ja rukoilee alinomaa, yötä päivää;

6. mutta hekumoitseva (*ylellisesti elävä, mässäilevä, nautiskeleva*) on jo eläessään kuollut.
7. Teroita (*parangellō N3331/S3853*) tätäkin, että he olisivat nuhteettomat.
8. Mutta jos joku ei pidä huolta omaisistaan ja varsinkaan ei perhekuntalaisistaan, niin hän on kieltänyt uskon ja on uskotonta (*epäuskoista*) pahempi.
9. Luettelo on otettakoon ainoastaan semmoinen leski, joka ei ole kuuttakymmentä vuotta nuorempi ja joka on ollut yhden miehen vaimo,
10. josta on todistettu, että hän on tehnyt hyviä töitä (*tekoja*), on lapsia kasvattanut, vieraita holhonnut (*kestinnyt*), pyhien jalkoja pessyt, ahdistettuja auttanut ja kaiken hyvän tekemistä harrastanut.
11. Mutta nuoret lesket (*naislesket*) hylkää (*älä ota luetteloon*); **sillä kun he himokkaiksi käyden vieraantuvat** Kristuksesta, **tahtovat he mennä naimisiin**,

sillä kun he himokkaiksi käyden vieraantuvat – *katastreniaō N2396/S2691* – Tätä on käytetty vain tässä ja se koostuu etuliitteestä *kata* vastaan ja verbistä *streniaō N4144/S4763* *hekumoida, elostella (Novum)*. Tätä on käytetty UT:ssa kahdesti:

Ilm.k. 18:7 – 9

- Niin paljon kuin hän on itselleen kunniaa ja **hekumaa** hankkinut, niin paljon antakaa hänelle vaivaa ja surua. Koska hän sanoo sydämessään: 'Minä istun kuningattarena enkä ole leski enkä ole surua näkevä',
8. sentähden hänen vitsauksensa tulevat yhtenä päivänä: kuolema ja suru ja nälkä, ja hän joutuu tulella poltettavaksi, sillä väkevä on Herra Jumala, joka on hänet tuominut."
 9. Ja maanpiirin kuninkaat, jotka hänen kanssansa ovat haureutta harjoittaneet ja **hekumallisesti** eläneet, itkevät ja parkuvat häntä, kun näkevät hänen palonsa savun;

Katastreniaō tarkoittaa *elää aistillisissa nautinnoissa ja ylellisyydessä jotakuta vastaan*. Tässä siis *Kristusta vastaan*. Johtuen elämäntavastaan he vieraantuvat Kristuksesta.

tahtovat he mennä naimisiin – Etäännyttyään Kristuksesta he tekevät sen vaeltamalla aistiensa mukaan ja saattavat avioitua jopa epäuskovan miehen kanssa.

12. ja ovat tuomion alaisia, koska ovat ensimmäisen uskonsa hyljänneet.
13. He oppivat kylää kierrellessään vielä laiskoiksi, eikä ainoastaan laiskoiksi, vaan myös juoruisiksi ja monitouhuisiksi ja sopimattomia puhumaan.
14. **Minä tahdon sentähden, että nuoret lesket menevät naimisiin**, synnyttävät lapsia, hoitavat kotiansa eivätkä anna **vastustajalle** mitään aihetta solvaamiseen.

Paavali halusi heidän uskovan Jumalaa, vaeltavan hengessä ja löytävän uskovan miehen, jonka kanssa mennä naimisiin.

vastustajalle – *antikeimai N440/S480* – *olla vastaan, vastustaa (Novum)*. Tätä on käytetty UT:ssa 8 kertaa ja myös 1:10 jakeessa. Tässä pari esimerkkiä:

Luke 13:16 & 17

Ja tätä naista, joka on Aabrahamin tytär ja jota saatana on pitänyt sidottuna, katso, jo kahdeksantoista vuotta, tätäkö ei olisi pitänyt päästää siitä siteestä sapatinpäivänä?"

17. Ja hänen näin sanoessaan kaikki hänen **vastustajansa** häpesivät, ja kaikki kansa iloitsi kaikista niistä ihmeellisistä teoista, joita hän teki.

I Kor. 16:8 & 9

Mutta Efesossa minä viivyn helluntaihin saakka;

9. sillä minulle on avautunut ovi suureen ja hedelmälliseen työhön, ja **vastustajia** on paljon.

15. Sillä muutamat ovat jo kääntyneet pois seuraamaan saatanaa.

16. Jos jollakin uskovaisella (*miehellä tai*) naisella on leskiä, niin pitäköön niistä huolen, älköönkä seurakuntaa rasitettako, että se voisi pitää huolta oikeista leskistä.

17. Vanhimpia (**presbyteros** N3705/S4245), jotka seurakuntaa hyvin hoitavat, pidettäköön kahdenkertaisen kunnian ansainneina, varsinkin niitä, jotka sanassa ja opetuksessa työtä tekevät (**kopiaō** N2564/S2872 – *tehdä kovaa työtä terveeseen uupumukseen asti*).

18. Sillä Raamattu (**grafē** N997/S1124) sanoo: "Älä sido puivan härän suuta", ja: "Työmies on palkkansa ansainnut". (*V Mooses 25:4 ja Luukas 10:7*)

19. Älä ota huomioosi syytettä vanhinta vastaan, ellei ole kahta tai kolmea todistajaa.

20. Syntiä tekeviä nuhtelee kaikkien kuullen, että muutkin pelkäisivät (*kunnioittaisivat*).

21. Minä **vannotan** sinua Jumalan ja Kristuksen Jeesuksen ja valittujen enkelien edessä, että noudatat tätä, tekemättä ennakolta päätöstä ja ketään suosimatta.

vannotan – **diamartyromai** N1124/S1263 – Kehottaa vakavasti. Tätä on käytetty myös II Tim. 2:14 ja 4:1 jakeissa ja yhteensä 15x UT:ssa.

22. Älä ole liian kerkeä (*nopeasti* – *Älä pane nopeasti*) **panemaan käsiäsi kenenkään päälle**, äläkä **antaudu osalliseksi** muiden synteihin. Pidä itsesi puhtaana.

panemaan käsiäsi kenenkään päälle – Käsien päälle paneminen yhdistää palvelijan palveltavaan ja tätä käytetään kahdessa tilanteessa: 1. kun annetaan parantumista tai vapautusta, 2. kun työntekijöitä asetetaan hengelliseen virkaan. Tässä asiayhteydessä on virkaanasettaminen.

antaudu osalliseksi – **koinōneō** N2535/S2841 – *ottaa osaa, osallistua*.

23. Älä enää juo vain vettä, vaan käytä vähän viiniä vatsasi tähden ja usein uudistuvien vaivojesi (**astheneia** N699/S769 – *heikkous, sairaus*) vuoksi.

24. Muutamien ihmisten synnit ovat ilmeiset (*aikaisemmin*) ja joutuvat ennen (*ennen kuin joutuvat*) tuomittaviksi, toisten taas seuraavat jäljestäpäin (*tulevat näkyviin myöhemmin*);

25. samoin myös (*joidenkin*) hyvät teot ovat ilmeiset, eivätkä nekään, jotka eivät ole ilmeisiä, voi (*loputtomasti*) salassa pysyä.

LUKU 6

Jae 1

Kaikki, jotka ovat orjina ikeen alla, pitäkööt isäntiänsä kaikkea kunnioitusta ansaitsevina, ettei Jumalan nimi ja oppi (**didaskalia** N1181/S1319 – *opetus*) tulisi häväistyksi.

2. Mutta ne, joilla on uskovaiset isännät, älkööt pitäkö heitä vähemmässä arvossa (**katafroneō** N2412/S2606 – ”*ajatella vastaan*”, *halveksua*) sentähden, että he ovat veljiä, vaan palvelkoot (*olkoot heidän orjina*) heitä sitä mieluummin, koska he ovat uskovia ja rakastettuja ja harrastavat hyväntekemistä. Tätä opeta (**didaskō** N1183/S1321) ja tähän kehoita.

3. Jos joku muuta oppia opettaa (**heterodidaskaleō** N1895/S2085 – *opettaa toisin*) eikä pitäydy meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen terveisiin sanoihin eikä siihen oppiin (**didaskalia** *opetukseen*), joka on jumalisuuden (**eusebeia** N1959/S2150) mukainen,

4. niin hän on paisunut (*ylpeydestä*) eikä ymmärrä mitään, vaan on riitakysymyksien (**dzētēsis** N2008/S2214) ja sanakiistojen kipeä, joista syntyy kateutta, riitaa, herjauksia, pahoja epäluuloja,

5. alituisia kinastuksia niiden ihmisten kesken, jotka ovat turmeltuneet mieleltään ja totuuden (**alētheia** N195/S225) menettäneet ja jotka pitävät jumalisuutta (**eusebeia**) keinona voiton saamiseen (*tulonlähde, voitto*).

6. Ja suuri voitto (*tulonlähde, voitto*) onkin jumalisuus (**eusebeia**) yhdessä tyytyväisyyden kanssa.

7. Sillä me emme ole maailmaan mitään tuoneet, emme myös voi täältä mitään viedä;

8. mutta kun meillä on elatus ja vaatteet, niin tyytykäämme niihin.

9. Mutta ne, jotka rikastua tahtovat, lankeavat kiusaukseen ja paulaan ja moniin mielettömiin ja vahingollisiin himoihin, jotka upottavat ihmiset turmioon ja kadotukseen.

10. Sillä **rahan himo** on kaiken pahan juuri; sitä (*rahaa*) haluten monet (*jotkut*) ovat eksyneet pois uskosta ja lävistäneet itsensä monella tuskalla.

rahan himo – **filargyria** N4698/S5365 – Tämä on substantiivi, joka tulee adjektiivista **filargyros** N4699/S5366 – **filos** N4711/S5384 *ystävä* ja **argyros** N640/S696 *hopea*. Tämä on käännetty sanalla ”rahanahne”, jota on käytetty UT:ssa kaksi kertaa: Luukas 16:14 ja II Tim. 3:2.

11. Mutta sinä, Jumalan ihminen, pakene semmoista, ja tavoita (**diōkō** N1236/S1377 – *vainota, ajaa takaa, tavoitella*) vanhurskautta (**dikaiosynē** N1204/S1343 – *Jumalaa miellyttävä tila*), jumalisuutta (**eusebeia**), uskoa, rakkautta, kärsivällisyyttä, hiljaisuutta (*lempeyttä*).

12. Kilvoittele (**agōnidzomai** N64/S75) hyvä uskon kilvoitus (**agōn** N62/S73), tartu kiinni iankaikkiseen elämään, johon olet kutsuttu ja johon hyvällä tunnustuksella (**homologia**) olet tunnustautunut (**homologeō** N3154/S3670) monen todistajan edessä.

13. Jumalan edessä, joka kaikki eläväksi tekee, ja Kristuksen Jeesuksen edessä, joka Pontius Pilatuksen edessä todisti, tunnustaen (*ei ole tekstissä*) hyvän tunnustuksen, minä kehoitan (**parangellō** N3331/S3853) sinua,

14. että tahrattomasti ja moitteettomasti pidät käskyn (*entolē* N1612/S1785 – *käytetty lain käskyistä*) meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymiseen saakka,

15. jonka aikanansa on antava meidän nähdä se autuas ja ainoa **valtias**, kuningasten Kuningas ja herrain Herra,

Valtias – *dynastēs* N1270/S1413 – *valtias, mahtimies (Novum)*. Tätä on käytetty yhteensä kolme kertaa UT:ssa, tässä ja seuraavissa paikoissa:

Luukas 1:52

Hän on kukistanut **valtiaat** valtaistuimilta ja korottanut alhaiset.

Ap.t. 8:27

Ja hän nousi ja lähti. Ja katso, siellä kulki etiopialainen mies (*eunukki*), Ethiopian kuningattaren Kandaken hoviherra, **mahtava mies** ja koko hänen aarteistonsa hoitaja; hän oli tullut Jerusalemiin rukoilemaan

16. jolla ainoalla on kuolemattomuus; joka asuu valkeudessa, mihin ei kukaan taida tulla; jota yksikään ihminen ei ole nähnyt eikä voi nähdä - hänen olkoon kunnia ja iankaikkinen valta. Amen.

17. Kehoita niitä, jotka nykyisessä maailmanajassa ovat rikkaita, etteivät ylpeilisi eivätkä panisi toivoansa epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka **runsaasti** antaa meille kaikkea nautittavaksemme,

runsaasti – *ploysiōs* N3612/S4145 – Tämä on adverbi ja se tulee substantiivista ***plytos* N3616/S4149**, joka tarkoittaa *rikkaus*.

18. kehoita heitä, että tekevät hyvää, hyvissä töissä rikastuvat (***ployteō* N3614/S4147**), ovat anteliaita ja omastansa (*ei tekstissä*) jakelevat (***koinōnikos* N2537/S2843** – *osaa ottavia, pitäen yhteyden*),

19. kooten itsellensä aarteiden, hyvän perustuksen tulevaisuuden varalle, että saisivat todellisen elämän.

20. Oi Timoteus, talleta (*varjele*) se, **mikä sinulle on uskottu**, ja vältä tiedon nimellä kulkevan **valhetiedon** epäpyhiä ja tyhjiä puheita ja vastaväitteitä,

mikä sinulle on uskottu – *parakatathēkē* N3350/S3872 – Tätä on käytetty tässä ja II Tim. 1:14. ***Katathēkē*** on ”talletus”. ***Parakatathēkē*** tarkoittaa myös talletusta (***Thayer***).

valhe – *pseudōnymos* N4893/S5581 – Tämä on adjektiivi ja se tarkoittaa väärällä nimellä esiintyvä, valeneminen (***Novum***).

tiedon – *gnōsis* N983/S1108 – Minä kääntäisin tämän jakeen (20) näin:

Oi Timoteus, varjele (haltuusi uskottu) talletus ja käänny pois epäpyhistä tyhjänpuheista ja vastaväitteistä, jotka ovat valhetietoa.

21. johon tunnustautuen (*lupautuen*) muutamat ovat uskosta hairahtuneet. Armo olkoon teidän kanssanne!